

DIGITA

25.5.2018

Liikenne- ja viestintäministeriö

Kirjaamo@lvm.fi

emil.asp@lvm.fi

MEDIAPOLIITTISEN OHJELMAN VALMISTELU

Hallitus linjasi puoliväliriihessä 28.4.2017, että se käynnistää mediapoliittisen ohjelman laatimisen. Ohjelman on tarkoitus valmistua kesäkuussa 2018. Ohjelman lähtökohtana on ollut kansalaisen oikeus tietoon sekä journalististen sisältöjen tuottamisedellytykset ja saatavuuden turvaaminen. Ohjelmassa pyritään löytämään keinoja suomalaisen median monimuotoisuuden varmistamiseksi.

Toimenpidevaihtoehtojen kartoittamiseksi Liikenne- ja viestintäministeriö järjesti 3.5 ja 20.4 sidosryhmäkuulemiset ohjelman valmistelun tueksi. Työpajojen lisäksi ministeriö järjesti avoimen verkkokuulemisen, jonka tavoitteena oli kerätä näkemyksiä media-alan murrokseen vastaavista tarvittavista käytännön toimenpiteistä ja linjauksista.

Sidosryhmille 8.5.2018 sähköpostitse lähetetyn kutsun mukaan vastausaikaa avoimeen verkkokuulemiseen oli 25.5.2018 saakka. Tästä poiketen verkkokuuleminen sulkeutuikin 20.5.2018. Tämän vuoksi Digita Oy (jäljempänä Digita) toimittaa näkemyksensä tällä kirjeellä. Numerointi on sama kuin työpajoissa käsitellyissä teemoissa.

Teema 1: Median monimuotoisuus

Nykyisten toimijoiden toimintaedellytysten turvaamisella on suora yhteys kotimaisen median ja kulttuurin elinvoimaisuuteen. Mediapolitiikassa onkin tasapainoteltava teknologian kehityksen, kuluttajien laajakaistayhteyksien saatavuuden ja kotimaisten mediatoimijoiden kilpailukyvyn välillä. Parhaimmillaan näissä ei ole ristiriitaa, mutta pahimmillaan lopputulos on median ja tiedonvälityksen ajautuminen globaalien, tyypillisesti englanninkielistä mediaa tuottavien toimijoiden käsiin. Niinpä suomalaisen viestintäpolitiikan tulisi varmistaa kotimaista mediaa ja sen toimintaedellytyksiä tukemalla, että teknologian mahdollisuudet tuodaan kokonaisuus huomioiden oikea-aikaisesti kansalaisten saataville ja siten, että kotimaisilla mediayhtiöillä on mahdollisuus kannattavaan ja kilpailukykyiseen liiketoimintaan huolimatta tiedonvälityksen globalisoitumisesta. Edellä sanottu koskee niin sanomalehtiä kuin televisiota ja radiotakin.

Myös uusien mediamuotojen tukemisessa tulisi huolehtia tuen kanavoimisesta niin uusille pienille toimijoille kuin suomalaisen laatujournalismin ja kotimaisen viihteen tuotannon näkökulmasta merkittävimmille toimijoille.

Teemat 2. Mediapalveluiden saavutettavuus ja 4 Tuet ja elinkeinopolitiikka

Mm. Must Carry –sääntelyn poistuminen vuoden 2017 alusta on aiheuttanut voimakkaan eriarvoistumisen erityisesti lineaaristen TV-kanavien saatavuudessa eri puolilla Suomea (maanjäätymisessä verkossa Etelä-Suomessa 19 vapaasti vastaanotettavaa ja n. 30 maksu-tv-kanavaa, Pohjois-Suomessa 6 vapaasti vas-

taanotettavaa kanavaa ja 0 maksu-tv-kanavaa). Kansalaisten alueellisesti samantasoinen pääsy eri mediasisältöihin ei siten toteudu. Sanomalehtien jakelun tukemisen ohella tulisi tukea valtakunnallista TV- ja radiojakelua. Sanomalehdet, tv ja radio muodostavat kaikkein käytetyimpinä mediamuotoina edelleen suomalaisen tiedonvälityksen ja mediajakelun rungon. Vaikka yleisen edun TV-kanaville on rakennettu v. 2018-2019 erityinen uutistuki, ovat yleisen edun kanavien kantamat velvoitteet raskaat suhteessa saatuihin hyötyihin.

Uusia tukimuotoja voisi esimerkiksi rakentaa myös epäsuorasti siten, että valtakunnallisia TV- ja radiotoimijoita palkittaisiin myöntämällä näiden toimijoiden vastaaviin kanaviin liittyviin online-tv-kuluttajapalveluihin ALV-palautusmekanismi. Tämä toimisi erityisen hyvin Suomen televisiomarkkinalla, jossa kaikkein suosituin yhdistelmä käyttäjien keskuudessa on vapaasti jaeltavien TV-kanavien ja OTT-palveluiden yhdistelmät (esim. MTV3 & CMore, Nelonen & Ruutu+).

Teema 8: Valmistelun kokonaisvaltaisuus ja osallistaminen

Mediapolitiikan valmistelu ja toimeenpano on hajautettu eri ministeriöille. Tämä on johtanut käytännössä siihen, että Suomen mediapolitiikan päätavoitteet ovat jääneet epäselviksi. Olisikin tärkeää varmistaa jatkossa, että mediapolitiikan tavoitteet asetettaisiin keskitetysti osana hallitusohjelmaa, ne perustuisivat tutkituun tietoon, tukisivat kotimaista sisältötuotantoa, median monipuolisuutta ja kansalaisten yhdenvertaisuutta, ja mediapolitiikan johto eri hallinnonaloilla perustuisi näihin samoihin tavoitteisiin.

Mediapoliittisen ohjelman valmistelun rinnalla vastaava valmistelu- ja pohdiskelukierros vaikutuksenarviointeineen olisi hyvä järjestää myös taajuuspoliittisesta ohjelmasta.